ꝓmiſſiõe ꝓmiſit de euictõe ⁊ tenet. tex. ē i. ḋ. l. ij
aut nõ ꝓmiſit ⁊ tū donatio icepit a ꝓmiſſione vt
q̄a p̄ ꝓmiſit ⁊ poſtea donauit. aut icepit a ĩditio-
ne. i. q̄a ſimul donauit ⁊ ꝓmiſit. p̄ cãu olim ñ te-
nebat niſi ꝓmiſſio fuiſſꝫ ſolẽnis puta ſtipulatõe
ĩteruenĩete. ſꝫ hodie ſecꝰ p. l. ſi qs argẽtuꝫ. ff. de
dona. ⁊c. cãu. ſ. cũ icepit donaº a ĩditõe aut vult
agē ad p̄ticulare ĩterēē puta ad ſũptꝰ factos oc-
caſiõe illiꝰ donatiõis ⁊ diſtigue vtꝝ donatoꝛ fu-
erit ĩ dolo vł nõ. nã p̄ cãu tenet ⁊c. nõ. vt i. ḋcã. l.
ariſto. ad totale vo ĩterēē rei donate agē ñ põt.
vt. ḋ. l. ij. Ultio h̄ q̄rit nũqd vẽditoꝛ tenet fa-
cē expẽſas oẽs ĩ lite mota ꝯ ẽptoꝛē. ⁊ nũqd poſ-
ſit ex poſtfacto emptoꝛ repetē expẽſas a vẽdito-
re. ⁊ qd ſi nõ ſuccubuit ſꝫ obtinuit. ḋ hac. q. le. et
nõ. i. l. i. C. de euic. ⁊ i. l. vẽditões. ff. ḋ ner. ob. et
vtrobiqꝫ p Bar. plene q non obſtante deciſiõe
gloſaꝝ ꝯcludit oẽs expẽſas fiẽdas p vẽditorem
⁊ ꝙ põt emptoꝛ ſi eas fecē repetere poſt factuꝫ ſi-
ue obtinuerit ĩ cauſa ſiue ſuccubuerit q̄ ſnĩa mi-
hi placꝫ cũ tenet vẽditoꝛ defẽdere ẽptoꝛē. ſi g̊ ñ
defendit tenet ob rē nõ defenſam. l. cũ q̄rit. ff. iu
di. ſol. ⁊ h̄ ĩtellige qñ emptoꝛ denũciauit vẽditõi
vt cũ defendat alˀs iputat. nã hoc caſu non agit
de euictõe ēt reſpectu rei p̄ncipalis vt hic. fortiꝰ
nec reſpectu ſumptus. Abbas.

De locato ⁊ conducto. Rrica.

Cõtinuat ad p̄ceden hoc ordie ẽ viſum eſt
⁊c. ſed q̄a locatõ habꝫ magnã ſilitudiem ⁊ vici-
nitatē cũ vẽditõe adeo ꝙ i qbuſdã caſibꝰ ꝓba-
bilit dubitat an ſit locatõ vł emptõ. vt. l. i. ff. eo.
merito poſt rubricã p̄cedẽtē ſbijcit iſta. ⁊ modũ
dare diſcernẽdi ꝯtũ locatiõis a vẽditõe vide p
Bar. i. l. eo. i. §. q maxios. de publica. ⁊ in. l. cũ i
plures. ff. locati.

Ex reſcripto
Excõicati ſũt magr̄i ⁊ ſchola-
res bononiē. q ãte tēpꝰ cõdu-
ctiõis ꝯducũt hoſpitia alioꝝ
magroꝝ vł ſcholariũ ſine eo-
rũ ꝯſenſu. ⁊ p̄ ponit deciſa relaº legati. ⁊c. ꝯſtituº
quã ꝯfirmat ibi ꝯſtitutõeꝫ. ꝫº publicari mandat
ibi ſtatuẽtes. Nõ p̄ ex iſto tex. ꝙ legatus po-
teſt iuſta cã ⁊ ꝓ bono pacis edē ſtatuta. j. limi-
tes ſue legatõnis p̄ter iuris cõis diſpõneꝫ qḋ q
dē ſtatutũ ēt durat pꝰ legationē finitã. ad h̄. c. ſi.
ḋ offi. le. vbi honꝰ tex. Nõ ⁊c. ibi firmatũ ⁊c.
ꝙ ſucceſſoꝛ q̄nqꝫ ꝯfirmat ꝯſtitutões ⁊ geſta p̄de-
ceſſoris. nõ ē tñ ꝓp̄e ꝯfirmatio vt dič Hoſt. ⁊ bñ
q̄a ꝯfirmare ē ſupioris. ſed par i parē nõ hꝫ ipe-
rium. vt i. c. inotuit. de elec. nã ē potiꝰ q̄dã ratifi-
catio ⁊ inouatio. Et ex h̄ ⁊ ex tex. collige ar. ꝙ
ſucceſſoꝛ poteſt reuocare ſtatutum p̄deceſſoris
alˀs fruſtra põderaret iſta ꝯfirmatio. ⁊ ꝓ h̄ ratõ
quã dixi. q̄a par i parē ⁊c. Nõ ibi magroꝝ ⁊c.

ꝙ appellatõe magr̄oꝛum veniunt omnes docto-
res cuiuſcũqꝫ qualitatis ⁊ eſt cõis vſus loquen-
di vltmontanoꝝ ac Romãi pontifices quẽlibet
doctoꝛē i ſuis lrĩs appellãt magiſtrũ. vide tamē
glo. ij. in cle. de magi. q̄ dicit ꝙ apud italiã obti-
nuit vſus vt ꝓmoti i iure appellentur doctores
ĩ alijs vo facultatibus vocãtur magr̄i. oẽs tñ q
p̄ſunt exercitio alicuiꝰ diſcipline pñt ſm ethimo-
logiã vocabuli appellari magr̄i. vt i. l. qbus pre-
cipua. ff. ḋ verb. ſigni. dr̄ etiã a magiſtrando ſič
doctoꝛ a docẽdo. vide tex. ẽ. in proemio huiꝰ cõ-
pilatiõis vbi papa omnes appellat doctões. foꝛ-
te habuit reſpectum ad cõmunem vſum honoꝝ
quibus ſcribit. ⁊ faciũt h̄ ad ſtatuta faciẽtia mẽ-
tionē de magiſtris vel doctoꝛibus vt nõ veniãt
ſcholares. Et nõ ex eiſdē vbis ꝙ appellatõe
ſcholarium nõ veniũt magiſtri. in larga tamē ſi-
gnificatiõe aliud eſt dicendũ. nã pñt dici ſchola-
res inqꝫtum frequẽtant ſcholas ⁊ vacãt exerci-
tio ſcholaſtico. ⁊ de hac vide per modernos ẽ. i
proemio. Nõ ibi vel inglini. ꝙ vbi cõſtitutio
penalis edit in fauoꝛē vniꝰ nõ incidit contrafa-
ciens in penã ſi ille de cuius fauoꝛe agitur ꝯſen-
ſit. ⁊ facit tex. iſte in ar. illius. q. ꝙ ſi ep̄s p̄cipit
ſub excõicatiõe debitoꝛi vt ſoluat creditoꝛi iſra
certũ tēpꝰ vt nõ incidat in excõicationem debi-
toꝛ ſi non ſoluat creditoꝛe pꝛorogante terminuꝫ
de quo vide qḋ nõ. in. c. p̄terea. el. ij. ḋ appelł.
Nota i vbo ſtatuentes bonum ar. ꝙ ſcholares
p̄ſumñtur ignoꝛare cõſtitutiones legatoꝛum et
ep̄orum cũ non habeant ibi domicilium ⁊ p̄nci-
paliter vacent ſtudio. In glo. ij. in fi. Hoſti.
tenuit opi Lau. dič tñ de meretrice ꝙ inuoluit ĩ
excõicationē ſi cõmunicat ſcholari h̄ crimie dã-
nato. iuxta. c. ſi concubine. j. de ſen. excõ. ⁊ itelli-
ge quãdo cõicat non habitãdo ſecũ dũtaxat. ſꝫ
ĩ delicto iſto puta cõducẽdo hoſpitium alterius
ſcholaris ꝓ eo. ſed Jo. ⁊ Gof. ſequũtur opi. cõ-
trariã quã ponit ⁊ ſeq̄t Ber. ⁊ hec opi. videtur
vioꝛ. q̄a cũ ꝯſtitutio ꝯtineat penã ipo iure vba ñ
debēt extẽdi ꝯ ꝓp̄um ſignificatum vocabuli im-
mo potiꝰ reſtringi ⁊ maxie quia eſt ꝯtra ꝯmunē
vſum loquẽdi vt ſcriptores ⁊ alij veniãt appel-
latione ſcholariũ. ad h̄. c. ſtatutum. ⁊. c. ſi cõpro-
miſſarius. de elec. li. vi. ⁊ facit quod dicã i ſequē-
ti. q. Nõ tñ glo. in alio ꝙ exñtes i ſtudio cũ
ſcholaribus gaudēt codē priuilegio. ⁊ ſic videt
ꝙ bñficiũ conceſſum ſcholaribus extendat ad
moꝛãtes in ſtudio cum eis. quia largo ſumpto
vocabulo pñt dici ſcholares. de quo vide quod
nõ. in auč. habita. C. ne fi. pro pa. Sed h̄ que-
rit Jo. an. nunquid diſpoſitio hꝰ tex. hēat locuꝫ
in alijs ſtudijs. recitat Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ alios fu-
iſſe varios. Hoſti. tenuit ꝙ ſic exquo papa hãc
conſtitutionem localem approbauit ⁊ confirma-
uit. nam omnia noſtra facimus ⁊c. vt in. c. ſi apo-
ſtolice. de preben. li. vi. ⁊ maxime hodie cum ſit
redacta ad ius cõe. ar. c. fi. de clãdeſti. deſpon.
Sed Inno. ⁊ alij tenuerunt contrarium quod

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pl3 Jo.an.nã l3 mã h⁹ ꝯſtitutõis ſit fauorabilis
vt euitēť ſcãdala. ⁊ pax ſeruet̃ iter ſtudentes. tñ
inq̃ʒtũ iponit penaȝ eſt odioſa. ⁊ ſic reſtringēda
pondera hãc rõnem Jo.an.nã ſentit apte ꝙ ꝯſti
tutio q̃ emanauit ꝓncipalit̃ in fauorē ſi ꝯtinet pe
naȝ dʒ reſtrigi c⁹ ꝯ̃rium ipſe tenet apte in.c.ſciãt
⁊ in.c.fi.de elec.li.vi. ⁊ ꝓ illis glo.fac̃ tex. ⁊ cõis
theorica ibi legiſtaꝝ in.l.q exceptõeȝ.ff.de ꝯdi.
inde. vbi nõ.ꝙ ſi cõſtitutio partim ē fauorabilis
⁊ partim odioſa dʒ attēdi ⁊ iudicari ſm pricipa
lē itētionē diſponētͥ. vt ſi itēdebat ꝓbē fauorem
ſit fauorabilis.ſi odiũ ſit odioſa. l3 poteſt dici ꝙ
q̃tenus cõtinet fauorem dʒ extēdi.q̃ten⁹ cõtinet
odiũ debet reſtrigi. ⁊ fuit opi. Bar.in diuerſ lo
cis vbi tractat hãc materiã. ¶ In gl.in vbo ſub
excõicatõe.ibi late ſentētie.gl.forte habuit r̃ſpe
ctuȝ ad vba ꝯſtitõis legati. vbi auteȝ ſimpliciter
apponerent̃ illa vba. ꝑcipimus ſb excõicatione
ꝯ̃facientes nõ ſunt eo facto excõicati.ſed veniũt
excõicãdi.eſt eni quedã cõminatio niſi aliud ap
pareat ex cõiecturis. ⁊ ita cõcludit glo.nõ.que
cõit̃ tenet̃ in.c.vnico. de ſagit. ⁊ in.c.ſic̃.el.ij.ꝺ ſi
mo.⁊ in.c.ij.ꝺ ma.ꝯ̃c.ꝯ̃ imt̃.eccle. ¶ In ea.gl.ibi
ſed quare. nõ glo.viſq3 ad fi.ex q̃ ꝑmo collige ꝙ
vniuerſitas ſcholariũ dicit̃ eccleſiaſtica vel ſecu
laris ſm q̃litatem maioris ꝑtis ſuppoſitoꝝ.nã
ſi ſcholares ꝓ maiori ꝑte ſũt clerici iudicat̃ eccle
ſiaſtica ⁊ eſt ſb iuriſdictõe iudicis eccleſiaſtici.ſi
ꝓ maiori ꝑte ſũt laici ſubſũt iuriſdictiõi iudicͥ la
ici. ar.in.c.qð in dubijs.j.ꝺ ꝯſe.eccle.vł alta. ⁊ h
idē voluit Bar.in.l.fi.ff.de colle.illi.⁊ pondera
glo.relatam ad tex.q2 vr̃ velle ꝙ ſinguli iudicēť
ſm diſpõnem ipſius corporis vniuerſitatis .nam
iſta cõſtitutio cõcernit ſingulos ⁊ non vniuerſita
tem.⁊ tamē vult glo.ꝙ oẽs ⁊ ſingli etiã laici cõp
hendant̃.ex quo ꝓ maiori ꝑte ſunt clerici. quod
eſt dictuȝ ſingulare ſi eſt verũ. ¶ 2° ex glo.colli
ge ꝙ pena appoſita in vno ex correlatiuis nõ ex
tēdit̃ ad reliquũ.naȝ locator ⁊ ꝯductor ſũt corre
latiua. ⁊ tamē vult gl.ꝙ pena appoſita cõducto
ribus nõ extēdit̃ ad locatores. ſed quidã tenue
rũt oppoſitũ ꝑ hanc rõnem. nam Bar.voluit in
duplici loco cõtrariũ.vt in.l.fi.ff.de accep.⁊ in.l.
vlti.C.ꝺ idic.vidui.S3 cõtra illud dictũ Bar.⁊
ꝓ iſta glo.vide aliã gl.nõ.iũcto tex.in cle. vnica
de ꝯſãg.⁊ affi. vbi appõit penã ꝯ̃hēti matrimo
niũ cũ moniali. ⁊ eadem pena replicatur in ipſa
moniali q̃ſi pena appoſita in maſculo nõ extēda
tur ad ipſam feminam ꝯ̃hentē. ⁊ vide ibi glo.in
vbo contrahētes.ſed ꝯclude ꝙ aut non eſt eadē
ratio in altero ex correlatiuis ⁊ non debet pena
extēdi vt p3 ex nõ.in.c.ſup eo .ꝺ vſur.nam pena
apponit̃ dãti ad vſurã.que itelligit̃ r̃petita in ac
cipiēte. q2 nõ ē eadē rõ.vt ibi nõ.ſic voluit Bar.
in.d.l.vlti.ꝺ indic.vidui.l3 ſimplr̃ fuit locutus in
l.fi.de acceptila.vñ ad caſum noſtrũ dicēm ꝙ nõ
ē eadē rõ in locatore q̃ ē in ꝯductore.qa ſchola
res inter ſe humani⁹ debēt ſe hr̃e.⁊ certãt ipi de
lucro captãdo.⁊ q̃ñq3 ꝯducũt añ tp̃s hoſpitium
in alteri⁹ odiũ. ſed locator certat de dãno vitan
do.q2 vult locare reȝ ſuã in tpe legitimo.nec fac̃
in odiũ nec ita aſtrict⁹ ſic̃ ſcholares int̃ ſe ſic itel
ligo opi.illoꝝ q voluerũt dicē iſtã decre.extēdi
ad locatores ꝓpt̃ theoricã Bar. Aut ē eadē rõ
vtputa vt frumentũ nõ extrahat̃ ꝺ ciuitate iponit̃
pena vendēti frumētũ forēſi.nũqd pena itelliga
tur in emptõe repetita. ⁊ ē dubiũ ſatis ꝓbabile ſ3
credere ꝙ extēdat̃ diſpõ ſtatuti.ſ3 nõ pena ſicut
in ſili dixit ſinglarit̃ Jo.an.in.c.diſpēdia ꝺ Rep.
li.vi.vbi dic̃ ꝙ ex idētitate rõnis dʒ extēdi conſti
tutio.ſed nõ pena ꝯſtitutõis.⁊ ſic ꝯ̃faciēs inolui
tur peccato.ſ3 nõ pena ꝯſtitutõis. ⁊ fac̃ ꝺ pe.diſ.
i.pene.vbi tex.dicit ꝙ pena nõ dʒ excedē caſũ ꝓ
ꝑiũ.dixit tñ Hoſt.ꝙ locatores icidũt in excõica
tionem ex alio reſpectu ꝙ cõicant crimino ſo in
crimine dãnato. vt in dicto.c.ſi cõcubine. ſ3 hoc
dictum Hoſti.nõ viſq3q̃q3 eſt verum.naȝ cõicãs
in ipõ actu ꝑ queȝ qs icurrit in excõicationē nõ
inoluit̃ in excõicatõe.q2 adhuc ali⁹ nõ ē excõica
t⁹.ſ3 oȝ ꝙ act⁹ ꝑ⁹ ꝑficiat̃.⁊ tũc cõicãs illi in crimi
ne dãnato inoluit̃ eadem excõicatõe.⁊ ſic debet
intelligi.c.ſi concubine. ita communiter tenetur
in.c.contingit de ſen.ex. ⁊ ꝑ Jo.an.in rgła cui li
cet de reg.iu.li.vi.in mercu. vide gl.in.ꝺ.cle.i.in
vbo mõialis.ſ3 poſſ3 ſaluari dictũ Hoſt.qñ loca
tor ꝑuenit ad actũ locatõis. q2 excõicatio h infli
git̃ ꝓ ſolo ꝯ̃ctu de ꝯducēdo. vt patet.ibi hoſpitē
cõuenire. q2 exponitur.i.cuȝ ipſo tractare de cõ
ducēdo. ¶ In gl.fi.in fi.de h vide qð dixi in.c.
ij.de ꝯſti.⁊ põt teneri qð.ſ.dixi in quodã notabi
li reſpectu ipſorum ſcholarium. ¶ Sed oppo.
⁊ vr̃ ꝙ hec cõſtitutio ſit multũ damnoſa.vt debe
at quis expectare cõductam finitam. cum forte
ꝯductor nõ reperit hoſpitiũ nec locator ad loca
dum Jo.an.ꝓpt̃ hãc abſurditatem dicit tex.de
bere intelligi ꝺ tpe ꝯductõis fiēde.nõ antē cõdu
ctionis iã facte hñs r̃ſpectũ ad ſtatuta quorũdã
locorũ qb⁹ cauetur.vt in certo tpe puta ꝑ duos
mēſes ante finē ꝯductõis domus locet̃. ⁊ inqui
lin⁹ dʒ pandē animũ ſuum. ſed hoc mihi nõ pl3
q2 cõſtitutio generalis nõ dʒ reſtrigi ꝓpt̃ cõſti
tutionē municipalem q̃ eſt tpalis. Item fruſtra
exigeret̃ hic cõſenſus inqlini.nec ob.abſurditas
quia locator poteſt alteri q̃ȝ ſcholari locar̃. Itē
põt hr̃e cõſenſũ inquilini.ſed credo ꝙ ſup h.c.
emanauit illud ſtatutum quod eſt bonoñ de cõ
ducēdis domib⁹ in certo tpe.⁊c̃.

Extra Perſone eccleſiaſtice
locare pñt ꝓuēt⁹ deci
maꝝ his cũ qb⁹ ꝯditio eccłie ſit melior
ſtatuto dioceſani ꝯ̃rio nõ obſtãte .⁊ eadeȝ rõne
de alijs rebus eccleſie.ꝑmo ponit̃ deciſio ⁊ mõa
choꝝ q̃rela.2°.ꝓuidet cũ determiatõe.ibi dioce
ſanorum. ¶ Nota primo ex tex.iũcta glo.pri
ma ꝙ eṗs nõ põt facē ſtatutũ in preiudiciũ iuris
inferiorũ eccleſiarũ. qð bene nota. qð itellige cã
maxima nõ vrgēte.ad hoc qð nõ.in.c.i.conſtitu
tus.de reli.do.⁊ in.c.de re.eccle.nõ alie.li.vi.
¶ Nõ 2°. ꝙ res ꝯceditur ad firmam cum concedi
tur ad annum cenſuȝ ſeu locatur. ⁊ eſt vulgare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

anglicoꝝ. ¶ Nō ꝙ fructus decimarum poſſūt
locari ſeu concedi ad annuū cenſum etiā laicis
¶ Nō. ibi libere ꝙ bñficiatus pōt locare reddi
tus eccleſie ſue ſine licentia ſuperioꝛis. credo ꝙ
ꝑ illud vbum libere. ꝙ non valeat ſtatutum epi
in ꝯtrium. nam de ſignificatōe hꝰ vbi libe ē vt nō
exigatur conſenſus alterius. vt nō. in. c. de mlta
de pbē. ⁊ in. c. lȝ eps. e. ti. li. vi. ⁊ itellige d̄ locatōe
facta ad nō magnum tēpus. puta ꝓ nouē ānis
ad hoc vide tex. cum glo. in cle. i. de re. ec. nō alie.
¶ Nō vltimo ar. ꝙ ꝓhibita alienatione vr̄ ꝓhi
bita locatio ad maximum tps. ſed Accur. aliud
ſentit in. l. codicillos. §. inſtituto. ff. d̄ lega. ij. ſȝ vi
debo glo. in. d. cle. i. ¶ Sȝ ꝯtra hoc op. ⁊ ꝯ tex.
nā epus hȝ ptātē condēdi ſtatuta in dioceſi ſua
vt i. c. ij. de ꝯſti. li. vi. plene nō. ꝑ Jo. an. in. c. fi. de
offi. archi. ergo iſtud ſtatutū dȝ valē. glo. i. tacite
ſentit ꝯtrium. ſed clarius Inno. ſoluēdo dicit. ꝙ
in ſpectantibus ad iuriſdictionē ſuam pōt eps
facē ſtatutū. qꝛ nemini fac̄ iniuriā. ſed quatenus
vult tangē iura alioꝝ in eoꝝ piudiciū nō poteſt
⁊ ita nōbiliter loqtur iſte tex. ſȝ dȝ ꝙ illi de quoꝝ
p̄iudicio agit̄ ꝯſentiāt ſȝ cū vl̄ ſaltem ſint p̄ſētes
dicit Jo. an. ꝙ ex his vbis Jnn. ſentit taciturni-
tatem habendā ꝓ cōſenſu. quod tamē non vr̄ ꝓ
cedē in re oneroſa. vt nō. Jnno. in. c. in geneſi. de
elec. ⁊ ſic ſētit Jo. an. ꝙ i cāu iſtiꝰ. c. taciturnitas
iſtoꝝ inferioꝝ nō debet hri ꝓ cōſenſu. Sed ſal
uādo Jnn. dico ꝙ ex quo iſti vocant̄ vt conſen-
tiant vel cōtradicant ⁊ tacent habentur ꝓ conſē
tientibus. iux̄ nō. dictū Jnno. in. c. i. de his q̄ fiūt
a ma. p. ca. ⁊ fac̄. l. de etate. §. q tacuit. ff. d̄ iterro.
ac. ⁊. c. ſi pꝰ pſtitū. d̄ ꝯfeſ. li. vi. ⁊ vide Jnn. in. d. c.
fi. de offi. lega. vbi in legato dicit idem quod in
epō h̄ ⁊ ſeqtur Fede. cōſi. xvi.

PRopter Propter ſterili
tatē grauē ꝯdu-
ctoꝝ ſnī culpa ſua ꝯtigēti rmittit̄ pēſio
ꝓ rata niſi poſſit cum vbertate p̄cedentis vel ſe-
quētis tpis compenſari. h̄ p̄ vſqȝ ad. §. verū vbi
ponūt̄ quatuoꝛ caſus in qbus iqlinus poteſt añ
tps cōductōis finite licite expelli. ⁊ duo ſūt dicta
q̄ patēt in tex. ¶ Nota pmo ꝙ ſterilitas ꝯtigēs
ſine culpa coloni iducit in ꝯctu locatōis rmiſſio
nē pēſionis ꝓ rata. ſecꝰ in ꝯctu vēditōis. nā vēdi
tōe pfecta piculum rei vendite ptinet ſolum ad
emptoꝛē nec eſt fienda aliqua remiſſio. etiam ſi
nūqȝ poſſeſſio fuiſſȝ tradita emptoꝛi. ex quo nō
deficit ꝑ venditoꝛem quo minus eam fuiſſet ap
p̄hēſus. vt. l. neceſſario. ff. de peri. ⁊ cō. rei ven.
Jtem aliud in ꝯctu emphiteoticario. qꝛ ſm cōeȝ
ſētētiam nō fit ibi remiſſio ꝓpter ſterilitatem. vt
nō. j. c. ꝓxi. vbi dicam. ¶ Nō 2ᵒ ꝙ vbertas p̄e
cedentis vel ſbſequentis āni cōpenſat̄ cū ſterili
tate. vt ſic nulla remiſſio fiat. vt vr̄ tex. inuē ꝙ cū
libertate interpellati āni nō ſit fienda compēſatō
qd̄ tenuerūt qdā. ſed cōiter oppoſitū tenet̄. ſatis
enim eſt ꝙ durante cōductōe ante vel poſtea ꝯti
gat vbertas. qꝛ eadē rō ē i vtroqȝ. ⁊ ꝓ h̄. l. ſi vno.
ff. co. ti. ¶ Nō 3ᵒ ar. ex tex. ꝙ penſio eſt ſoluen

da in ꝯctu locatōis in fine tpis hoc colligit̄ mltū
caute ex tex. in eo ꝙ dicit. do remiſſionē fiendā
ꝓpter ſterilitatem. nam ſterilitas pȝ in fine āni. ⁊
tex. loqt̄ de remiſſione ⁊ nō reſtitutōe. vñ ſi pen
ſio fuiſſet in p̄ncipio ſoluta dixiſſȝ tex. ꝙ ē fiēda
rſtitutio ꝓ rata. d̄ quo latꝰ. j. dicā. ¶ 4ᵒ colligi
tur aliud ar. ꝙ ꝓpt̄ vbertatē fructuū nō tenetur
colonꝰ ſoluē maioꝛem penſionē ſeu mercedem
nam ſi tenet̄ augmētare nō fieret cōpenſatio cū
ſterilitate precedēti. ſed maioꝛ ſolutio iure vber
tat̄. ⁊ de hoc etiā. j. dicam. ¶ Nō in. §. verum. ꝙ
iqlinꝰ dr̄ cōductoꝛ rei vrbane. colonus vero rei
ruſtice. Jtē nō ꝙ ex cā neceſſaria ſupueniēti pōt
dñs lñiare iqlinū añ tps cōductōis finite. ¶ Et
nō duo exēpla hꝰ neceſſitat̄. pmo quādo domꝰ
idiget refectōe. 2ᵒ qñ ipe dñs vult in ea habitare
ex neceſſitate ſupueniēti. ⁊ itelligit̄ qñ ſine neceſ
ſitati alit̄ ꝓuideri nō pōt. vt nō. in. l. edem. C. eo.
Jtem ꝓbat iſte tex. in vbo ſi neceſſitas. nam nō
diceret̄ dñs neceſſitatus ſi aliter cōmode poſſet
ſibi ꝓuideri. nā neceſſitas nō ſbijcit̄ legi. vt in. c.
q̄ſto. de cōſue. Et ex hoc nō ſingularit̄ cōtractus
diſſolui ꝓpter neceſſitatē ſeu cāȝ ſupuenientē al
tero ēt iuito. qd̄ ē ꝯ rglāȝ traditā in. l. ſic̄. C. de ac
⁊ obli. vbi dr̄ ꝙ ꝯctꝰ a p̄ncipio eſt volūtarius ex
pꝰ facto ē neceſſitat̄. quid autē eē nūquid poſſit
iqlinus ex cā dimittē domū inuito domino. Jo
an. ꝙ ſic. ad hoc. l. i. ff. de migran. ⁊ vide glo. que
hoc tenet in. l. ſi in lege. ff. loca. Sed eſt dubium
nūqd ꝓpter peſtē ſupuenientē poſſit iqlinus di
mittere domū cōductā. ⁊ certe ſic facit iſte tex.
nam ſi ꝓpter neceſſitatem ſupuenientem poteſt
dñs expellere inqlinum. ita ⁊ inqlinus domū di
mittere. nam magna neceſſitas vr̄ timoꝛ moꝛtis
ad hoc. l. de etate. ff. ad trebelli. vbi voluit Bar.
ꝙ ē licita cā nō cōparēdi in iudicio. ⁊ ꝑ cōſequēt̄
ſe abſentādi. ⁊ optime facit tex. in. l. habitatoꝛes
ff. e. in p̄actica tñ vix pōt obtineri tamē qd̄ dixi
ē ſatis rationabile. ¶ Nō. ibi nō imminebat. ꝙ
neceſſitas excuſat qñ nō iminebat tpe locatōis
⁊ facit iſte tex. ꝙ cōhēs cum homine parū diui
te vl̄ q labit̄ in facultatibꝰ ſeu male vtit̄ ſbā ſua
nō pōt poſtmodū facere capi eum tāqȝ ſuſpectū
de fuga cum conditio illius eſſet ſibi ſatis nota
tpe cōtractus. ad hoc. l. ait pretoꝛ. §. ſi debitoꝛes
⁊ qd̄ ibi le. ⁊ nō. ff. d̄ his q̄ in frau. credi. ⁊. l. credi
toꝛ. ff. de pui. credi. ¶ Nō vltimo ꝙ ex nō ſolu
tione pēſionis nō pōt iqlinus expelli niſi deſtite
rit a ſolutōe ꝑ biennium. ꝯ qd̄ vr̄ tex. in. d. l. edē
vbi a ꝯtrio colligit̄ ꝙ ſi nō ſoluit penſionem pōt
expelli. ¶ Sed conclude aut locatio fuit facta
ad longum tempus aut ad modicum. p̄mo ca
ſu. aut cōſtituta fuit vna penſio ꝓ toto tempoꝛe
⁊ pōt expelli ſi nō ſoluit in tpe cōuēto. quia ſi nō
ſeruat. l. cōtractꝰ. nō ē ſeruāda fides. ar. in. l. iuli
anꝰ. §. offerri. ff. d̄ ac. em. ⁊ vē. ⁊ ꝓcedit h̄ cāu tex
in. d. l. edem. aut ē pēſio cōſtituta ſingulis annis
⁊ hȝ locum iſte tex. qd̄ ꝓcedit etiam ſi fuit actū
inter cōtrahētes. vt nō poſſit expelli durāte tpe
nam dȝ intelligi eo ſoluēte penſionē. vt eſt tex. in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

l.ꝗro.§.inter locatorem.ff.eo.ex quo collige.ꝙ
in hoc caſu nō ē dr̄ia īter ius ciuile ⁊ ius canonicū
nā ſm̄ vtrūqȝ ius regritur bienniū.ſecus in ꝯtru
emphiteotico.vt dicet i.c.ſe.2ᵒ membro ꝑncipa
li qn̄ locatio fuit facta ad modicum tempus nō
eſt neceſſe expectare biennium ſed ſi nō ſoluit pē
ſionem tempore debito pōt expelli etiam ꝓpria
auctē dn̄i.arg.in.d.l.edem. Et rō diuerſitatis eſt
inter hūc caſum ⁊ precedentem. quia h caſu nō
habet inqlinus ius immo nec poſſeſſionē. vnde
ſi expellit nō competit ſibi aliquod interdictum
cōtra dn̄ȝ.ad hoc.l.colonꝰ.ff.de vi ⁊ vi ar.ſȝ i p̄
cedēti caſu colonus poſſidet.⁊ hȝ pignꝰ ius ad
hoc.l.ij.ff.ſi ager vecti. iō nō pōt ſic repēte expel
li ſȝ expectatur ꝑ bienniū pōt tamen dn̄s agere
actione locati ad recipiendum penſionē tēpore
debito ¶ In gl.i.ibi.vt fructus ēt ſeminis.h opi
nio eſt nimis rigida.vn̄ cōiter nō tenet. vt neceſ
ſario exigat tāta ſterilitas vt fructꝰ ſemis n̄ po
tuerit recolligi.⁊ iudicio meo apte cōfundit per
iſtum tex.nam hoc caſu nō fieret remiſſio penſio
nis pro rata ſed in totum ex quo nihil recolligit
nam verbum ꝓ rata denotat particulare dānū
⁊ nō cōſūptōē in totum. ¶ Secunda opi.ex
gl.eſt vt ſtetur opi.vulgari quādo dicat magna
ſterilitas .arg.in.l.cum delanionis.§.aſinam.ff.
de fū.iſtruc. ⁊ ex his q̄ nō.in.c.ex lr̄is.de ſpon.⁊
ſatꝫ pōt hec opi.ſuſtētari.ex quo lex nō determi
nat. Tertia opi.ꝙ ſi vltra dimidiam iuſti pre
cij leſus eſt cōductor fit remiſſio pro rata.hanc
opi.tenuit Cy.in.l.licet.C.eod.⁊ expreſſius ibi
Bar.nam cum ſit ꝯtractꝰ bone fidei bona fides
non patitur cōductorē debere ſine culpa ſuſtinē
tātū dānum.ſed Bar.in.l.ſi merces in.§.vis ma
ior.poſuit aliam opi dicens tūc eſſe magnā ſteri
litatē ob quā eſt facienda remiſſio qn̄ deductꝭ
ſūptibꝰ nihil ꝑcipit colonus. mouetur hac conſi
deratione.conductor vr̄ tacite emere fructus fu
turos ſub quadam conditione ſi naſcētur.ſȝ em
ptor fructuum futurorū non tenetur ad preciū ſi
fructꝰ nō naſcunt.l.ſi debitor.ff.de ꝯben.emp.ſȝ
nec iſte cōductor.nec dr̄ fructus niſi qd̄ ſupeſt d
ductis expēſis.l.fructꝰ.ſo.ma.ſed certe hec opi.
mihi nō plȝ ⁊ apte vr̄ cōfūdi ꝑ iſtū tex.dū dicit
ꝙ ꝓ rata damni ē fienda r̄miſſio. ſȝ ſi p̄ter ſūptꝰ
nihil colligit. non poteſt hr̄i conſideratio ad ra
tam damni. Item ſi equipararetur venditioni.⁊ vi
deat facta locatio ſub certa conditione nihil de
beret ſolui ſi nihil recolligit arg.in.d.l.ſi debitor
cꝰ ꝯtrium innuit iſte tex.dum dicit ꝓ rata.⁊ ideo
alia opi. Bar.eſt melior quā poſuit in.d.l.licet.⁊
Io.an.vr̄ velle fouere illam opi.dum ponit exē
plū in eo q ꝓ tribꝰ ſextarijs terre erat ſolitꝰ r̄col
ligere.xv.⁊ ſoluebat dn̄o tres aureos. ſi colligit
tm̄ decem ſoluat duos aureos. ſed ſi āno ſequē
ti recolligit triginta fit compenſatio. ⁊ hoc mihi
placet vt magnū incommodū dicatur.quando
vix recolligit tertiam partē ſoliti ¶ In ea.glo.
ibi ⁊ nō de partiario.⁊ eſt rō.qȝ colonꝰ partiariꝰ
ꝗ dr̄ mediariꝰ eſt q̄ſi ſocꝰ lucri.vnde lucra ⁊ dā

na ſūt eis cōīa.⁊ ita apte dicit tex.in.§.viſ maior
vn̄ ſcias ꝙ qn̄qȝ colonus colit ꝑ̄e ꝑcipiendo certā
quotam puta tertiam partem vel medietatem ⁊
iſte ꝓprie nō dicit ꝯductor.ſed potꝰ accedit ad
nām ſocietatis.vnō iura loquentia de ſocietate
diſſoluenda habēt locum in iſto.ita notat Bar.
in.d.§.vis maior. qd̄ eſt bn̄ notandū.vt ꝑ mortē
alterius diſſoluat hec ſocietas nec trāſit in here
dē.l.iiij.⁊ in.l.nemo pōt.ff.ꝓ ſoci. Qn̄qȝ colonꝰ
colit certa mercede cōſtituta in pecūia ⁊ iſte ꝓp̄e
dr̄ cōductor ⁊ contrahitur vera locatio.l.ſi mer
ces.ff.eo.⁊ hȝ locum iſte tex. Qn̄qȝ colit merce
de cōſtituta nō in pecunia ſed in alia ſpecie puta
pro modio frumenti ⁊ ꝓprie non cōtrahitur
h locatio ſȝ ē qdā ꝯtꝰ inoiatꝰ.vn̄ nō ē locatio ꝓ
prie niſi interueniat pecūia numerata .ſȝ ē q̄ſi locaᵒ
ita nō.voluit glo.in.l.ſi olei.C.e.⁊ vr̄ tex.in.l.i.§
ſi qs.ff.depo.⁊ apte tenuit Bar.in.d.§.vis ma
ior.ſȝ quo ad caſum nr̄m iudicabit vt locatio ꝓ
pter vicinitatē ⁊ ſilitudinem.⁊ hoc nō.voluit gl.
iſta dum dicit dando certos corbes qd̄ bene nō.
¶ Et ex hoc infero ad aliud dictum nō.ꝙ i mā
ſtricta appellatione locatōis non veniat iſte con
tractꝰ quia debemus vba ꝓprie cape.l.iij.§.hec
verba.ff.de neg.ge.⁊ in.c.in noſtra.de iureiu.
In gl.in vbo ꝑuerſe in fi.hoc ꝓcedit ſm̄ Io.an.
⁊ bn̄ quādo ꝑuerſe vſatur damnum dando.vt ſi
tenet porcos in ſolario vel aliter dānificet domū
nam tūc ageret ad damnum.ſed r̄miſſio fit ꝓ re
ſiduo tpis.ſed ſi ꝑuerſe ſe haberet in domo ſine
damno puta tenēdo ꝓſtibulū vel ludū vl' exer
cendo vſuram.tūc pōt repelli nō r̄miſſa ſibi pen
ſione ꝓ rata. qȝ dn̄s nō dȝ ſentire hoc damnum
ex culpa inqlini alias nō qȝ nō pōt expellere an̄
tempus ar.h ⁊ qd̄ dixi.ſ. ⁊ nō. Spe.e.ti.§.pꝰ qȝ
v.ſed nūqd. ¶ In glo.in vbo canonem.ibi vel
ēt minꝰ hoc nō ꝓcedit. qȝ ſi cōductio ē facta ad
nō lōgum tempꝰ pōt expelli nō expectato bien
nio.vt.ſ.dixi. ⁊ longū tempꝰ dr̄.x.annorū ⁊ non
minꝰ.vt nō.in c.le.i.d re.ec.nō alie.⁊ in.l.d qbꝰ.ff
de legi. ¶ Sȝ q̄rit quo tpe ē ſoluēda penſio ꝓ
re locata.cōiter dr̄ h ⁊ in.l.edē preallē.vbi bona
glo.ꝙ aut fuit cōuentum de tpe ⁊ ſtandū eſt cō
uentōi.aut nihil fuit dictum. ⁊ cōſideratur mos
⁊ cōſuetudo loci ſeu lex municipal'.ar.in.l.ij.C.
de iur emphi. ſi vō nō apparet de conſuetudine
fit ſolutio in fine anni.ar.hic. ⁊ in.l.in ſtipulatio
nibus.ff.de reg.iur. ¶ Sed dubium eſt quid
in alio cōtractu vbi quis obligauit ſe ad certum
qd faciendū ꝓ certa mercede.nūqd ſolutio mer
cedis ſit differenda in fine.ex quo nihil apte fuit
conuentum de quo hic ꝑ Inno.⁊ clarius ꝑ glo.
⁊ Bar.in.d.l.edem. ⁊ cōcludeꝭ ꝙ iſpicienda ē cā
q̄re donatur merces. nam ſi donatur ꝓ ſūptibꝰ
dȝ fieri ſolutio in ꝑncipio.qȝ vr̄ hoc tacite actum
ſi autē ſoluitur ꝓ labore ſeu ꝓ remuneratione
debet cōſiderari qualitas perſone.nam ſi obliga
uit ſe pro mille edificare palacium vel campani
le vel quid ſimile. tunc veriſimile eſt ꝙ ſēſerit vt
ſucceſſiue habeat certam partem pecunie.ſi nō

poſſet aliter commode ſuſtentare ſe vbi autem ceſſaret hec ꝯſideratio vel ſi ſis ē fiēda ſolutio in fine.ar.in.ꝺ.l.ſep in ſtipulatōib᷒.ꝛ vide ad mām qȯ nō.Bar.in.l.i.ff.ꝺe var.ꝛ exoꝛ.cog. Sꝫ qro nūqd ꝺebeat augmētari penſio ꝓpꝫ vbertatem ſicut ſit remiſſio ꝛ ꝺiminutio ꝓpꝫ ſterilitateꝫ cō clude ex nō.hic.ꝛ in.ꝺ.§.vis maioꝛ. ꝙ aut vbertas cōtingit quia fructus multuꝫ valent vltra ſolitū.ꝛ nō ꝺebet fieri augmentatio nec ꝺiminutio ꝓpter vilitatem p̄ecij.qꝛ ꝯduct᷒ recipit ſꝑ haꝫ ſuam ꝛ cōditio tacita eſt purificata collectiſ fructibus Aut vbertas cōtingit ꝓpter iduſtriam coloni.ꝛ nō ꝺebet augmētari ne ſua ꝺiligētia ſibi ſit ꝺāno ſa.ar.in.l.fi.C.ꝺe alluuio. Aut contigit propter bonitatem rei ꝛ etiam nō ſit augmētatio qꝛ ꝺn̄s locauit bonitateꝫ rei melioꝛi p̄cio ꝙ potuit. Aut cōtingit caſu foꝛtuito puta locaui molendinū ex quo cōductoꝛ ſolebat p̄cipe qnq̄gita nūc autem qꝛ alia molendina ſūt ruinata vel qd ſile recipit centū hoc caſu fienda eſt augmētatio pēſionis ꝓ rata.nam ſicut ꝓpter caſum foꝛtuitū ꝯtingenteꝫ ſit r̄miſſio vt h̄ ita ꝺꝫ fieri augmētatio ꝓpꝫ vbertatē cōtingentē caſu foꝛtuito. qꝛ ꝯrioꝝ eadē eſt ꝺiſpoſitio.xxxij.ꝺiſ.hoſpitiolū.l.i.ff.ꝺe his qui ſūt ſui vel vel alie.iur.

Potuit Emphiteota eccleſie melioꝛatōes ſuas vēdere nō pōt niſi r̄uaꝫ his ꝺ qb᷒ h̄.ꝛ ſi ꝯfecerit vel canonē ꝑ bienniuꝫ nō ſoluerit nec moram poſtea celerit̄ purgauerit iuſte pōt expelli.ꝛ p̄mo ponit r̄gl̄a.vt ius emphiteoticū poſſit vēdi. 2ᵒ ꝯfaciētes punit.ibi emphiteota.3ᵒ ſoluit obſtaculum.ibi nō obſtāte. ¶ Nō p̄imo multa requiſita ad hoc vt emphiteota poſſit vēdē ius ſibi cōpetens ꝛ melioꝛationes ſuas.nam p̄imo req̄rit̄ ꝺomin᷒ emphiteota ſi velit emē .2ᵒ. vt ꝺenunciet p̄ecium ſibi ab alijs oblatum.3ᵒ. ꝙ illud ſit verum p̄ecium nō autem fictū .ꝛ ſimulatum. vt in.l.fi.C.e.quarto ꝙ ſi nō ꝺixerit ſe velle emere expectet̄ per ſpaciuꝫ ꝺuoꝝ menſiū.5ᵒ. ꝙ vēdat pſonis nō ꝓhibit̄.6ᵒ. ꝙ nō vendat rem ipſam ſed ꝺn̄iuꝫ vtile ſibi cōpetēs ꝛ melioꝛatōes quas fecit in illa re.ſeptimo req̄rit̄ ꝙ p̄ꝰ nō ceciderit a iure ſuo puta ꝺifferendo ſolutōeꝫ vltra biēniū Et ex his ꝺicit̄.ꝛ ex tex.nō.arg.ꝙ ſine ꝯſenſu ꝺn̄i pōt emphiteota ius ſuū exponē venale.naꝫ ſi p᷒ qꝫ req̄rat ꝺn̄ꝫ nō poſſet exponē venale nō valēt ſibi ꝺenūciare p̄ciū qȯ ab alijs offert̄. ¶ Nota ꝙ ſi ꝺat̄ alicui termin᷒ ad ꝺeclarandū volūtateꝫ ſuā ſi an̄ elapſū terminū exp̄ſſe ꝺeclarat ceſſat p̄fixio termini.ad h̄.c.ab eo.ꝺe app.li.vi.ꝛ h̄ quia ceſſat rō p̄fixionis termini.ex ꝙ īfert̄ ꝙ ceſſante cā termini ceſſat ipe t̄min᷒.ad hoc.l.fi.ff.ad legē fal. Item nō ꝙ ius emphiteoticuꝫ ꝓhibet̄ vēdi qbuſdā pſonis.nō t̄n̄ iure eſt exp̄ſſū ꝙ ſunt ille pſone ſed attendit̄ ius mūicipale vel pactum appoſitū in ip̄o ꝯt̄cu. vt innuit tex.in.l.fi.p̄alle.ꝛ dic vt.j.ꝺicet̄ cum glo. ¶ Item nō ꝙ vbi ꝺies imponit̄ ad aliqd faciendū. nō ē opus iterpellatōe ad moraꝫ cōtrahēdaꝫ ſed lapſus termini ꝯſtituit illum in moꝛa.qꝛ ꝺies ſtatuta iterpellat ꝓ homie cōcoꝛdat.l.magnam.C.ꝺe ꝯhen.ꝛ ꝯmit.ſtipu.ꝛ ad hoc allegat̄ quottidie iſte tex. ¶ Nō ꝙ mora pōt purgari etiā in ꝺiſpōne penali. ſed poſſet ꝺici ꝙ hic pena nō ꝯmittit̄ ip̄o facto.ſed relinq̄t̄ volūtati ꝺn̄i vtruꝫ velit ex hoc expellere emphiteotam.non autem ex non ſolutione ꝺiſſoluitur emphiteoſis ipſo facto.vt patet.ibi iuſte potuiſſet expelli.qȯ ſentit h̄ Inno.vbi autem quis incideret in penam ipſo facto.nam poſſet regl̄r ſibi ꝯſulere etiā celerit̄.ꝓ hoc vide bonum tex. in.c. lꝫ.ꝺe ſup.negli.p̄la. vbi pꝫ ꝙ ſi h̄n̄s collationem beneficij nō ꝯfert ifra ſemeſtre nō poteſt poſtea ꝯferre etiam ſi incōtinēti vellet ꝓuidere qꝛ ius ē alteri queſituꝫ.ꝛ ꝺe hac mā an ꝛ qn̄ moꝛa poſſit purgari viȯ qȯ nō.in r̄gl̄a moꝛa.ꝺ reg.iur.in vi. plene ꝑ legiſtas in.l.inſulam.ff.ꝺe ver.oblig.

In glo.i.in fi.nō.p̄imo ex glo.ꝙ ꝺecretalis ꝺꝫ tractare māꝫ compētētem rubꝛo al̄s nō eſſet cōgrue ſituata. 2ᵒ.nō ex glo.ꝙ in ꝯt̄cu emphiteotico ꝺꝫ aliquid ꝺari in p̄ncipio.ꝺicūt tamen cōiter ꝺoc.hoc nō eſſe neceſſarium. ad hoc qȯ habet̄ i auē.ꝺe alie.emphi.circa p̄n.ꝛ ꝑ Cy.ꝛ alios in. l.i.C.ꝺe iur.emphi. ¶ Extra glo.aſſignantur multe alie ꝺr̄ie iter ꝯt̄cum iſtum.ꝛ ꝯt̄cum locationis ſeu emptionis ꝛ venditōis quas vide i ſpe. e.ti.§.nūc aliqua poſt p̄ncipium.ꝛ ibi tractat̄.vn̄ habuit oꝛigineꝫ ille ꝯt̄cus ꝛ naturam illius ꝛ ponit ibi Specu.vltra centū ꝛ ſexaginta qōnes ꝺe mā h᷒ ꝯt̄cus.ꝛ inter ceteras ꝺr̄ias ꝺicunt aliqui ꝙ in iſto ꝯt̄cu requiritur ſcriptura.ꝑ.l.i.C.ꝺe iu. emphi. quod ſentit ibi glo.ꝛ exp̄ſſe h̄ Jo.and. ſed Bar.ibi ꝺicit hoc nō eſſe neceſſarium .quia cōſuetudo habet oppoſitum. hoc etiā ſequit̄ h̄ ꝺn̄s An.ꝛ vide caſus in qbus requirit̄ ſcriptura in glo.nō.in.c.i.ꝺe cēſi.li.vi. Et ē ꝓp̄ie emphiteoſis cōtractus per quem transfertur ꝺn̄ium in emphiteotam retento ꝺn̄io ꝺirecto apud ipſum ꝺn̄m ꝛ aliquid ſoluit̄ ſingulis annis ip̄i ꝺn̄o.l.i. ff ſi ager vecti.ꝛ eſt emphiteoſis nomen grecum ꝛ latine ideꝫ eſt quod melioꝛatio. ꝛ ſic ꝺr̄ emphiteota recipit rem melioꝛandam.hic ꝺr̄ in tex.eū vēdē poſſe melioꝛatōes ſuas ꝛ ius emphiteoticū ſibi ꝯpetens. ¶ In glo in v̄bo alijs vendere in fi.nō gl.nā Vincē.ꝛ qdā tenuerūt cōtrarium ſed Cy.in.ꝺ.l.fi.ꝛ Jo.an.h̄ ſequūt̄ hāc vltimaꝫ opi.glo.ꝛ mouet̄ Jo.an.hac rōne nam vēditoꝛ habet ſoluꝫ ad p̄ecium affectionem. vnde ſatis eſt ſibi ꝙ p̄cium cōſequatur a ꝺn̄o.ꝛ iō cuꝫ nullū itereſſe poſſit p̄etendere .ar.in.l.nummis.ff.ꝺe in litem iuran.voluit ius vt potius vendat ꝺn̄o qꝫ extraneo. ſed in ꝺonatione ꝺonatoꝛ habuit reſpectum ad perſonam.nam foꝛte vult ꝺonare vni ꝓpꝫ merita ſua vl̄ vt illuꝫ ſibi obliget que rō ceſſat in ꝺn̄o ꝙ non habet illam affectionem ſed Bar.in.ꝺ.l.fi.tenuit contrarium.ꝺicit enim ꝙ lꝫ emphiteota fiſci ſeu reipublice poſſit ꝺonare nō t̄n̄ emphiteota p̄iuati. quia fiſc᷒ pōt ius ſuū petere a quacūqꝫ pſona.ꝛ ſic loq̄t̄ l.p̄alle.in glo. ſꝫ p̄iuata pſona n̄ poſſet petē pēſionē a ꝺonatario

cũ nõ ꝯtraxerit cum eo. ſed hʒ neceſſe agẽ rei vẽdi
catõe. Aduerte qꝛ tenẽdo hãc opi. Bar. poſſet
dici ꝙ emphiteota eccleſie poſſet alij donare. qꝛ
eccleſia comparatur fiſco in priuilegijs ſuis iux
nõ. in. c. i. de in inte. reſti. ꝛ in. l. fi. C. de ſa. ſanc. ec.
ſed poſſet attentari gñaliter ꝙ opi. huiꝰ glo. ſit
verioꝛ ſaltim quãdo fit cuʒ ꝯſenſu dñi ſeu cũ do
natᷣ ſaluo iure dñi. nam res trãſit cũ onẽ ſuo ad
hoc. l. vectigalis. ff. de pigno. ꝛ. c. ex lr̃is. ij. ð pig.
ꝛ vide de mã p Spe. in. ð. §. nũc aliq̃. v. cvij. vbi
refert opi. ꝙ emphiteota eccl'ie nõ põt alteri do-
nare qꝛ ñ põt alienare rẽ eccl'ie ſine ſolẽnitate ſʒ
h opi. ꝛ ꝓbatᷣ h p Jo. an. qꝛ nõ alienat hoc caſũ
ius eccl'ie. ſed ius competens emphiteote. ꝛ ad-
duco ꝓ p̃ma ꝯcluſione hãc rõnem vbicũqꝫ ꝓhi
betur vẽditio facta ꝯmemoratiõe precij nõ itelli
gitᷣ ð alia ſpẽ alienatõis. vt ꝓbatᷣ in. l. fi. C. ð p̃oi.
curia. li. x. ſʒ in tex. iſto. ꝛ in. l. fi. eo. ti. fit ꝯmemo
ratio precij ergo dʒ intelligi de vẽditõe ſtricte ſũ
pta. ꝛ p h ifertur ꝙ poſſit alteri legare vel cũ alia
re ꝑmutare. ¶ In glo. in vbo ꝓhibentᷣ in fi. nõ
glo. ꝙ eccleſia cenſetᷣ probibita ab emptione rei
emphiteoticarie priuati quaſi ſit lõge potentioꝛ
q̃ʒ ſit priuata pſona. vnde deteriorareᷣ conditio
dñi ſi fieret alienatio in eccl'iaʒ. ꝛ dicunt q̃dã ꝙ ſi
res emphiteoticaria ꝑuati donatᷣ vel legatᷣ eccl'e
ſolum dʒ inde recipe preciũ ꝛ nõ tenere cum pre
iudicio dñi. ꝛ ꝓ hac rõe dicit Hoſti. ꝙ eccleſia de
beret excipere pſonas ſeculares a conſecutione
ſue emphiteoſis. ſicut pſone ſeculares excipiunt
eccl'am. tñ in hoc nõ pſeuerat. ſed cõclude ꝙ ille
pſone cẽſentᷣ ꝓhibite ex q̃bus conditio dñi poſ
ſet deteriorari. vt qꝛ ſũt longe potẽtiores illo cũ
q̃ eccl'ia ꝯtraxit vel paupiores longe. ꝛ ſic ẽt femina
cẽſetᷣ ꝓhibita. ꝛ vide qð hetᷣ. C. loca. l. curiales
ꝛ. l. milites. ꝛ in. x. colla. de feu. alie. vbi vide.
In glo in vbo biẽnium. nõ bñ glo. qꝛ hec clauſu
la rato manẽte pacto frequẽtatᷣ hodie i mlr̃ cõ
tractibꝰ. ꝛ ſolũ operatur reſpectu ſuãr ꝯtractuʒ
nõ. n. põt ſe fundare ex cõtractu q venit ꝯ illũ ar.
in rg'la ex eo. ð reg. iu. li. vi. ꝛ idẽ qð iſta gl tenẽt
Cy. ꝛ glo. in. ð. l. ij. ꝛ cõiter ſequũtᷣ doc. ꝛ ſic itelli
ge nõ. in. c. dilecti. de arbi. ¶ In glo. in vbo ce
leri in fi. Inn. dic ꝙ celeriť dicitᷣ ſatiſfacẽ ſi exac
tus in iudicio vel extra ſoluit ſine p̃fixioe termĩ
ꝛ mlto celerius ſi nullam expectat iterpellatõeʒ
ſʒ ſpõte ſoluit. Hoſti. ꝯſuluit vt nõ expectetᷣ rg'ſi
tio ꝛ mihi mĩtum plʒ opi. huiꝰ gl. naʒ alia verba
poſita in tex. ibi ſibi cõſulere ſtuduiſſet denotãt
vt ſine aliqua requiſitõe ipſemet ſibi celeriter cõ
ſulat. ꝛ iõ bonus iudex arbitrabitᷣ quãdo dicitᷣ
celeriter ſibi ꝓuidiſſe poſt biẽnium drᷣ eni modi
cũ tempus vt drᷣ in gl. ꝛ vide in. l. ſi ita qs. §. ſi ia
ctura. ff. de vbo. obli. vbi tex. dic ſtati. ꝛ ibi drᷣ cõi
ter iudicꝭ arbitrio relĩqtᷣ. ꝛ viõ qꝛ ille eſt optimꝰ
tex. in mã. ¶ In glo. in vbo potuiſſet. ibi ſine au
ctoritate iudicꝭ. iunge h ſinẽ glo. vbi dicit ꝙ licet
dñs poſſit ꝓpria auctẽ expellere emphiteotam
eo caſu quo nõ ſoluit p biẽniuʒ. nõ tñ hoc poteſt
ſi vendidit eo irreq̃ſito tũc etiam dʒ adiri iudex

ꝛ ꝓ hoc facit qꝛ ex ſola venditõe nõ vrᷣ emphite
ota icidere in penaʒ. ſed ſecuta traditõe ſʒ quoſ
dam. ꝛ ideo cum nõ poſſet rem tradere nõ poſ
ſet expelli ꝓpria auctẽ dñi. ꝛ ſi in alium tranſtu-
lit nõ dʒ expellere ex̃tneum auctẽ ꝓpria. ar. in. l. i
ſingulis. ff. de re. iur. ꝛ in. l. colonꝰ. ff. ð vi ꝛ vi ar.
ꝛ ita loquitᷣ Accur. ſicut iſta gl. in. ð. l. ſi. ſed Cy.
poſt Accur. ibi dicit hoc eſſe verum in emphite
ota. ſed in colono poſſet admitti. quia colonus
nõ hʒ ius in re merito põt expelli ꝓpria auctẽ ſi
non ſoluit debito tpe. vt in. c. p̃cedẽti ſʒ emphite
ota hʒ ius in re. vt. l. i. ff. ſi ager vecti. ꝛ h ideo nõ
dʒ ꝓpria auctẽ expelli. facit qð in ſilr̃ nõ. in. l. cre
ditores. C. de pig. hec opi. ẽ tutioꝛ maxime ꝓptẽ
ſcãdala q̃ inde ſeq̃ poſſent nũq̃d hoc caſu ẽphi-
teota ꝑdit meliorationes ſuas. dicas ꝙ ſic. x. q. ij
hoc ius. vſ̃i. q rem. ꝛ in. l. ij. C. eo. ¶ In ea. glo.
ibi ꝛ ſi vnus ſacerdos. nõ glo. ſinglarit in eo. ꝙ i
nuit ꝙ reſpectu locatõis ſeu aliẽatõis vel alteriꝰ
cõtractus tantã ptãtẽ hʒ rectoꝛ capelle ſolꝰ q̃ʒtã
hʒ prelatus eccl'ie collegiate cũ collegio. ſed quo
ad principalem. q. huiꝰ glo. cõclude latiꝰ capien
do nõ. hic. ꝛ in. ð. l. fi. ꝙ aut dñs primo expulit. ꝛ
poſtea petit penſionem preteriti temporis. ꝛ po
teſt quia tenetur emphiteota ſoluere pro prete-
rito tp̃e. vt in. §. qui rem. Aut prius recepit pen
ſionem ꝛ poſtea vult expellere. ꝛ tunc ſi recepit
penſionem pro tempore poſt moram contractã
nõ põt expellere. quia vrᷣ renunciaſſe iuri ſuo p
actũ cõtrariũ. ar. in. c. ſolicitudinem. de ap. Aut
recipit penſionem ꝓ preterito tempore. ꝛ ſi cum
ꝓteſtatione vt ſaluum ſit ius ſuum in expellẽdo
ꝛ poteſt expellere quia nulla cõtrarietas hic re
ſultat cuʒ poſſit vtrũqꝫ hoc facere vt etiam dixi
Aut nõ fuit ꝓteſtatus ſed ſimpliciter recipit pẽ
ſionem preteriti temporis. ꝛ h ſũt opi. q̃dã tenu
erũt ꝙ nõ poſſit expellẽ quaſi voluerit dñs pati
illum moram ſuam purgari. vt dicit iſta glo. et
idem tenet Cy. in. ð. l. ij. Alij ꝯ quia non eſt iſte
actus ꝯrius intentioni ſue. ꝛ hanc opi. credo vi
oꝛem de ſubtilitate iuris. qꝛ in dubio non p̃ſumi
tur quis velle r̃nũciare iuri ſuo. vt in. c. ſup hoc
de renũ. ꝛ. l. cum de idebito. ff. de ꝓba. ex quo ꝗ
receptio pẽſionis neceſſario nõ infert dñʒ volu-
iſſe approbare ẽphiteotã nõ debemus p̃ſumere
h in p̃iudiciuʒ domini. ſic in ſimili dicit glo. ſi tra
do tibi pecuniam dicendo tolle nõ p̃ſumitᷣ ſiplr̃
donatio ſed potius mutuũ vel depoſituʒ niſi al
iud ſuaſerit qualitas pſone. ut dicit glo. ſingu. in
l. cum q̃d. ff. ſi cer. pe. ita in ꝓpoſito non debet p̃
ſumi ꝙ dominus voluerit approbare emphiteo
tã ſed potius capere pecuniam ſibi debitaʒ. ꝛ fa
cit qð in ſilr̃ hẽtur in. c. cum. M. de ꝯſti. ꝛ quod
nõ. glo. iſti. ſi q̃dru. pau. fe. di. in fi. ꝛ Inn. in. c. fi.
de collu. dete. ꝛ reſpectu eccl'ie nõ vrᷣ gl. ver dicẽ
quia nõ vrᷣ in h drĩa inter eccleſiam ꝛ priuatum
vñ ſolus p̃latus in hoc põt p̃iudicare eccleſie qꝛ
nõ tractamus hic ð alienãdo. ſed ð nõ acquiren
do. naʒ vt ſupradixi emphiteota non cadit ip̃o
facto a iure ſuo ſed põt repelli. vnde ſi prelatus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

recipit penſionē ꝓ futuro tempoꝛe nō dr̄ aliena
re ſed eccleſie nō acgrē.⁊ in nō acgrēdo ſolꝰ ꝑla
tus pōt cōditionē eccl̄ie deterioꝛē facē.vide bo.
glo.xv.q.i.§.vltimo.ſentit Jnn.in.c.ij.de dona.
⁊ in.c.qm̄.de deci. ¶ Jn ea.glo.ibi clade vel caſ
mate ꝑierit ⁊c.nō glo.vſqꝫ ad finem.clades pro/
pꝛie eſt peſtis vel interemptio ꝑ gladiuꝫ. ſed hic
ponit̄ ꝓ quadaꝫ īteremptōe. caſmate vō ponit̄
ꝓ terremotu ſeu fractione. Ex iſta gl.hēs duas
concluſiones.nō pꝛimam ꝙ ꝓpter damnum rei
emphitcoticarie nō liberatur emphiteota a pen
ſione nec a parte penſionis.niſi tota res perierit
arg.in.l.i.C.eo.hec opi.eſt communioꝛ. licet ali
qui tenuerūt pꝛimam partem gl. Et eſt ratio qa
emphiteota ſoluit penſionem in recognitionem
dn̄ij directi qđ r̄māſit penes dn̄ꝫ.ideo q̄ꝫdiu du/
rat ſubſtātia ſemꝑ ſubeſt cauſa ſoluendi penſio
nem. licet Bart.in dicta.l.i.dicit hoc intelligere
qn̄ emphiteota potuit tantum recolligere ꝙ po
teſt ſoluere penſionem.ſed hoc dictum nullo iu
re ꝓbat̄ nec puto verum. nam ſm̄ hoc nō eſſet
dr̄ia iter emphiteotā ⁊ colonuꝫ. ⁊ vide in ſpe.in
d.§.nūc aliqua.v̄.cxvij. ¶ Secunda cōcluſio ē
ꝙ ꝓpter ſterilitatem cōtingentē in fructibꝰ q̄ꝫtū
cūqꝫ maxima nō fit r̄miſſio emphiteote ꝓpt̄ dā
nū.lꝫ aliud ſit in colono.vt in.c.ſ̄.px.ſed emphi
teota ſoluit in recognitionem dn̄ij.vt.ſ̄.dixi. Et
ratio diuerſitatis .qꝛ colonus vr̄ cōduxiſſe ſb̄ q̄
dam tacita cōditiōe fructuū futuroꝝ ⁊ ideo de
ficiētibꝰ fructibꝰ fit remiſſio ꝓ rata.vt latiꝰ dixi
ſ̄.c.pxi. ſed emphiteota ſoluit in recognitioneꝫ
dn̄ij.vt.ſ̄.dixi. ⁊ ꝓpter hoc emphiteota ſolet lō
ge minus ſoluē q̄ꝫ colonus.x.q.ij.hoc ius.vnde
ad vtrāqꝫ cōcluſionē ſolent dari verſus. Si res
perit tota liberabitur emphiteota. Sꝫ ſi ꝓ pte
nulla liberabit̄ arte.⁊ faciunt hec ad.q.nōbilem
⁊ quotidianam. fūdus datus in emphiteoſim n̄
pōt tolli ꝓpter guerrā.nunqd teneat̄ emphiteo
ta ſoluē hoc tempoꝛe penſionem. cōmunis opi.
legiſtarum in.d.l.i.eſt ꝙ non.quia ius equiparat
fundum inundatum eſſe vel captum ab hoſtibꝰ
vt in.l.cuꝫ domus.ff.de bo.auc.indi.poſſ.ſed fū
dus inundatus eſt deperditus.l.iij.ff.de acqui.
poſſ.ergo ⁊ captus ab hoſtibus. Contrariuꝫ in
q.facta conſuluit dn̄s meus Cardinalis padue
⁊ idem poſtea totum collegium paduanum pꝛi
cipaliter motum ꝑ.l.i.in fi.C.e.regrit.n. vt ſb̄ſtā
tia ipſius rei penitus ledatur qđ nō cōtingit qn̄
nō pōt coli ꝓpter timoꝛem hoſtium.nam repiet
eo tempoꝛe emptoꝛeꝫ. ⁊ ſic in recognitionē dn̄ij
dꝫ ſoluē canonē maxīe cum guerra ſit tempoꝛa
lis.⁊ hanc opi.puto verioꝛem niſi fundus eēt ex
toto captus ab hoſtibus nec eſſet ſpes de r̄cupa
tione .⁊ hoc caſu arbitroꝛ poſſe ꝓcedē opi.ꝯriā
⁊ hoc nō. Abbas

¶ De rerum ꝑmutatione Rica.

¶ Supꝛa viſum ē de emptōe ⁊ vēditōe. Jtem
de quodam ꝯtu emptioni vicino. vt de locato.
merito ſubicijt alium ꝯtum emptioni ꝓximum
vt eſt ꝑmutatio.⁊ eſt hoc nomen ꝑmutatōis ml̄
tum gn̄ale .nā ꝯuēit oībꝰ rebꝰ q̄ inter hominum
manus verſantur .⁊ ꝓpter hoc nō habet nomē
ſpeciale ſꝫ remanſit in ſuo genere.quia plura ſūt
negocia ſeu res q̄ꝫ vocabula.l.natura.ff.de pre/
ſcrip.ver.

SI princeps

Princeps
pōt rem eccl̄ie imobileꝫ ꝑ ꝑmutatō
nem acquirere data re melioꝛi vel
equali. ⁊ in hoc ꝙ dicit equali eſt caſus notabi
lis.pꝛimo queſtio.ſecundo ſolutio.ibi liceat.
¶ Nō pꝛimo vnum caſum nō. ſm̄ communem in
tellectum in quo fit permutatio cum eccleſia ceſ
ſante neceſſitate vel vtilitate ipſius. ſatis enī ē ꝙ
eccleſia non deterioꝛatur .⁊ hoc eſt inductū in fa
uoꝛem pꝛincipis.⁊ intelligunt docto.de pꝛincipe
imperatoꝛe qui eccleſiam muniuit multis pꝛiuile
gijs ideo non fuit magnum hanc compenſatio
nem ei retribuere. vide glo. in cle.vnica de bap.
q̄ tractat quis ꝓpꝛie dicatur pꝛinceps. ¶ Nō
ꝯ. ꝙ imperatoꝛ nō poteſt diſponere de rebꝰ ec/
cleſie etiā tempoꝛalibus. vnde permutationē cō
trahere non poteſt ſine voluntate eccleſie ¶ Jn
gl.in v̄bo rationabilis.ibi vtilitas eccleſiaꝝ.vult
glo.ꝙ ſine vtilitate eccleſie non debet fieri hec ꝑ
mutatio.ſed doc. communiter cōtra.imo videt̄
glo.cōtra tex.qui nō requirit vtilitatē eccl̄ie ſed
fundat̄ ſuper fauoꝛe pꝛincipis.⁊ ſolum requirit
equalitatem rei cum qua fit permutatio rei. Et
ad tex.qui requirit rationabilitatem cauſe Ten/
detur ꝙ poteſt intelligi de cauſa ex qua mouet̄
pꝛinceps ad permutandū puta ꝙ eccleſia habet
pꝛedium ꝓpe palacium pꝛincipis quod eſt ſibi
neceſſarium ad palacium ampliandꝫ vel quid
ſimile. ⁊ plus dicunt hic doc. ꝙ ſi pꝛelatus non
vult conſentire huic ꝑmutationi poteſt compel
li ꝑ ſuperioꝛem.arg.c.nullus.de iurepatro. Ad
uerte quia ſimile pꝛiuilegium habet quilibet re/
ctoꝛ cuiuſlibet eccleſie ꝙ poteſt permutare data
cū eccl̄ia equalitate ipſiꝰ rei.vt eſt caſuſ nō.xij.q.
ij.in.c.ſi qs qualibet.cum.§.pꝛecedenti.regulari
ter autē ꝓcedit dictū glo. ¶ Jn glo.fi.in fi.vel
pꝛagmatica ſanctio ponit̄ hic ꝓ quadam ānota
tōe ſeu ſignificatōe quaꝫ facit pꝛinceps ſup ꝑmu
tatōe.⁊ regritur hoc non ad ſb̄am ꝑmutationis
ſed potius ad excuſationem eccl̄ie ſi diceretur ſi
bi ꝙ diſtraxit rem eccleſiaſticam. Abbas.

VT commutatō

nes. ¶ Breue ē ⁊ pōt ſic ſūmari quo
ad mentē. Permutatio reꝝ eccl̄iaſticaꝝ facta in
caſu nō cōceſſo ſeu non ſeruata ſolennitate iuris
eſt reuocanda ꝑ ſucceſſoꝛeꝫ. ¶ Nō.ibi icōſulte
facte ꝙ ꝑmutatio facta cōſulte nō pōt reuocari
per ſucceſſoꝛeꝫ .idem in quolibꝫ alio ꝯtractu ini
to ſup rebꝰ eccl̄ie.c.ij.ſ̄.ō pꝛeca.Et dr̄ ꝑmutatio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf